

Pohľad španielskej zdravotnej sestry na jednu z najchudobnejších krajín Afriky

Konžská demokratická republika sa od získania svojej nezávislosti stále nevymanila z násilia, chudoby a korupcie. Candelas Varelová je zdravotná sestra, ktorá 22 rokov svojou troškou prispieva k chodu nemocničného zariadenia Monkole. Rozhovor s ňou bol uverejnený v čilskom digitálnom denníku.

12.05.2021

Konžská demokratická republika (Kongo), ktorá sa nachádza v strede Afriky, hrá vďaka svojim nerastným surovinám kľúčovú rolu vo svetovej ekonomike. Prekvapivo je aj veľmi dôležitou krajinou v obchode s elektrickými automobilmi. Prečo?

Odhaduje sa, že na území Konga sa nachádza vyše polovica svetovej zásoby kobaltu, ktorý je základným komponentom pri výrobe batérií pre elektromobily a mobilné telefóny.

Zásoby kobaltu a ďalších minerálov, ako sú diamanty, meď a zlato, by mohli premeniť Kongo na jednu z najbohatších krajín Afriky. Jej obyvateľstvo však patrí k tým najchudobnejším na svete.

Aby sme lepšie spoznali túto úžasnú krajinu a dozvedeli sa, čo sa robí pre to, aby sa niektoré jej problémy vyriešili, rozrávali sme sa s Candelas Varelovou Vázquezovou, zdravotnou sestrou zo Španielska. Má 47 rokov a od svojich 22 rokov žije v meste Kinshasa, hlavnom meste Konga. V nemocničnom zariadení Monkole pomáha Konžanom svojou charitatívnou činnosťou.

Zopár údajov na začiatok

Podľa Candelas je v Kinshase málo asfaltových ciest, asfalt majú iba hlavné cesty. Takmer všetko je postavené na piesku a to je príčinou mnohých problémov: veľká erózia pôdy a jej pohyb. „Z pohľadu urbanistov je mesto Kinshasa jeden veľký chaos; dôsledkom je, že neexistuje kanalizácia, zber odpadkov, všade okolo je veľká špina a neporiadok,“ hovorí Candelas.

V Kongu každý, kto môže, tak pracuje a nejakو prežíva. Väčšina sa živí obchodom: predáva sa alebo kupuje čokoľvek, ďalší pracujú v poľnohospodárstve. „Každý deň je vyplnený jedlom a nejakou činnosťou. Nič sa neplánuje, málokto má pevný plat, aby niečo plánoval,“ hovorí Candelas. Viac finančných prostriedkov majú tí, ktorí pracujú v bankách a komunikačných spoločnostiach, ktoré v posledných rokoch zaznamenali rozmach.

Krajina, ktorá v koloniálnej dobe patrila Belgicku, je vďaka svojmu bohatstvu vykorisťovaná už od doby, keď v 15. storočí prišli prví Európania. Avšak korupcia a zlé riadenie elitami je príčinou, prečo veľké bohatstvo zeme vôbec nepomohlo k odstráneniu chudoby. Dramatické podmienky v sociálnej, politickej a ekonomickej oblasti viedli k tomu, že Kongo je už roky na pokraji humanitárnej katastrofy.

Podľa agentúry Europa Press táto naliehavá situácia tak skoro nepominie. Kongo sa už desiatky rokov zmieta v konfliktoch, ktoré časom nijako nepoľavujú. Hlavne na východe krajiny, kde si gerilové jednotky v konfrontácii so zbraňami z druhej ruky robia, čo chcú.

K nízkemu HDP na obyvateľa sa ešte pridávajú smrteľné choroby sužujúce obyvateľstvo, ako sú malária a ebola. „Občianska vybavenosť neexistuje. Voda a elektrina sú vzácne komodity a to má veľký vplyv na životné podmienky. Neexistuje zdravotná starostlivosť ani hygiena, a preto ľudia tak umierajú,“ poznamenáva španielska zdravotníčka. Candelas hovorí, že priorit má krajina veľa a práve teraz naliehavou vecou je ebola. Nezadržateľne sa šíri aj za hranice, napríklad do Ugandy, a jej dôsledkom je veľa mŕtvych.

Podľa OSN potrebuje pomoc asi 13 miliónov osôb a približne rovnakému počtu sa nedostáva potravín, vrátane 4,3 milióna podvyživených detí.

Práca, ktorá obohacuje

Candelas mala vďaka iniciatíve Európskeho inštitútu pre kooperáciu a rozvoj (IECD) možnosť ísť pracovať do Konga. Inštitút IECD dostal projekt, ktorý má finančne zabezpečiť vybudovanie zdravotníckej školy v nemocničnom centre Monkole (ISSI).

Toto centrum vybuďovala skupina lekárov a osôb z Opus Dei. Títo ľudia v centre žijú a na spomínanú potrebu školy upozornili. Od svojho začiatku v roku 1991 dostával projekt pomoc prostredníctvom Španielskej agentúry pre spoluprácu a rozvoj (AECID).

Monkole je súkromná organizácia, funguje však na základe dohody s konžským ministerstvom zdravotníctva, pretože v tomto regióne nie je žiadna verejná nemocnica. Tým sa vyriešia dve veci – kvalitné zdravotníctvo a dosiahnuteľná lekárska starostlivosť. Počas prvých 10 rokov v Kinshase pracovala Candelas v novej zdravotníckej škole ako riaditeľka a učiteľka sociológie, kardiológie a ošetrovateľstva. Sú to oblasti, v ktorých už pracovala a chcela odovzdať svoje skúsenosti. Ďalších 10 rokov bola vrchnou zdravotnou sestrou v nemocničnom centre Monkole. Posledný rok tu je riaditeľkou pre komunikáciu.

Zdravotná sestra hovorí, že na začiatku bolo jej cieľom zvýšiť povedomie o dôležitosti ošetrovateľskej služby a o potrebe neustálej formácie, aby sa tak zvýšila prestíž tohto zamestnania. Postupom

času sa ale pridali ďalšie dôležité úlohy. „Táto práca je veľmi obohacujúca. Robíš všetko a naučíš sa omnoho viac než dávaš.“

Práca v Monkole, ktorá nikdy nekončí

Je mnoho tých, ktorí majú úžitok z práce, ktorá sa vykonáva v nemocničnom centre v Monkole. Sú to napríklad chorí alebo tehotné ženy, mnohí bez možnosti prístupu ku kvalitným liekom. Je to zvláštne, no Candelas hovorí, že za každú zdravotnícku starostlivosť v Kongu sa musí platiť. „Vo verejných nemocniciach, pokiaľ nemáš peniaze, v ničom ti nepomôžu. Buď zaplatíš alebo zomrieš. Preto vyjde narovnako, keď ideš do verejného alebo súkromného zariadenia.“ Jediná liečba zdarma je liečba tuberkulózy, aidsu a prístup k vakcínam, lebo toto sa podporuje zo zahraničia.

Kedže v krajine neexistuje sociálne poistenie, je veľmi málo nemocníc, ktoré prijímajú pacientov bez peňazí. Jedna z nich je práve nemocničné centrum Monkole, kde prijímajú pacientov a vybavujú naliehavé prípady. Neskôr sa snažia získať vynaložené prostriedky späť. Na to existuje špeciálne oddelenie, ktorého zamestnanci majú za úlohu dochádzať s kartičkami pacientov do ich domovov a zisťovať, akým spôsobom by mohli zaplatiť alebo kto z rodiny by tieto výdaje vzal na seba a zároveň by to bolo pre neho čo najvýhodnejšie. V Monkole je 60% platiacich pacientov, pretože existujú podniky so zamestnancami, ktorí majú zmluvu s nemocnicou a Monkole zabezpečuje pre tieto firmy, ich zamestnancov a rodiny lekársku starostlivosť. Na druhej strane je 20% súkromných pacientov, ktorí sú schopní platiť lebo sú to živnostníci. Ďalších 20% sú ľudia, ktorí nemajú prácu alebo nemôžu platiť nič,

pretože prichádzajú z jedného z troch zdravotných stredísk základnej zdravotnej starostlivosti patriacich Monkole.

Tieto zdravotné strediská sa nachádzajú v troch ťažko prístupných oblastiach. Sú to ľudia, ktorí žijú v najchudobnejších štvrtiach a nemajú takmer žiadne peniaze a preto platia minimálny poplatok. V prípade, že tieto osoby nemajú ako hrať výdavky, hľadá centrum subvencie a pomoc zo zahraničia.

Vďaka nadácii *Priatelía Monkole* sa spustili sociálne programy ako je „forfait mama“ (matka predplatiteľka), kde žena zaplatí 45€ za predpôrodné vyšetrenie, pôrod alebo cisársky rez a hospitalizáciu. Nadácia potom hľadá zvyšnú sumu, ktorá sa má nemocnici zaplatiť.

Varelová pozná situáciu v Kongu zblízka. Za 20 rokov, čo žije v

Kinshase, v druhom najľudnatejšom meste subsaharskej Afriky, a bez toho, že by sa plánovala vrátiť naspäť, zažila v tejto krajine ako bežný občan rôzne situácie.

Ako to už býva, vždy sa nájdu klady aj zápory. Candelas hovorí, že Konžania „žijú iným rytmom, nie sú zvyknutí dodržiavať zákony, ani občianske, neriadia sa veľmi pravidlami a normami a tieto veci im musia byť neustále pripomínané alebo musia byť za porušovanie stíhaní.“

Predsa táto zdravotná sestra vyzdvihuje ľudské kvality miesta, kde žije, a dodáva, že záleží na ľuďoch. Aj keď žijú v náročnej situácii, sú prívetiví, majú čas počúvať, sú plní radosti, majú radi rodinu a sú pripravení urobiť hocijakú novú vec. V krajine, akou je Konžská demokratická republika, kde sú extrémne životné podmienky, má

akákoľvek pomoc veľký význam.
Preto je práca Candelas a celého tímu
v Monkole úplne unikátna. Svojou
nezištnou pomocou prispievajú k
rozvoju krajiny, ktorá má obrovský
pracovný potenciál.

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/pohlad-spanielskej-
zdravotnej-sestry-na-jednu-z-
najchudobnejsich-krajin-afriky/](https://opusdei.org/sk-sk/article/pohlad-spanielskej-zdravotnej-sestry-na-jednu-z-najchudobnejsich-krajin-afriky/)
(26.03.2025)